

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Fodor László*
Cím: *Tabáni temető*

Forrás: *Világ*

Bn
(Hely)

1923. 7. 31.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old)

Osztályozás

Tárgy

614.61

Hely

Idő

1923

Személy

Tabáni temető

Régi temetők, roskadó sírok, halottak újának jegyei már régen kísértenek életben. Valamikor, hihetetlenül messze derengő gyermekkoromban, vidáman szaladt velem a homokfutó; zöld sövény mögül kihajló ákáclevelek csapták meg arcomat, napfény és árnyék villanó játéka kápráztatta szemem, amikor az egyik kanyarodónál, rozszant falusi fészület mögött megpillantottam az első temetőt. Nem féltem tőle. A halál gondolata idegen volt tudatlan lelkemnek, sőt inkább tetszettek a katonásan sorakozó törpe keresztiek: a szürke terméső, a fehér, a rózsaszínű márvány és főleg a csillogó aranybetűk. Azóta láttam már szomorú temetőket is: Szitáló esőben, lélekharang sírása mellett ballagtam az őszi halmok mentén, álltam kripták gránitlapján, s néztem a rozsdamarta vaskarikákat, amelyek könnyebbé teszik majd munkáját az arkangyalnak, ki felnyitandó lézen a sírokat.

Nyár éjszakán, a teljes hold sárga derengésében hallgattam a tücsköt, temetői füvek láthatatlan muzsikáját. Surranó dalt énekelt életről, örökkévalóságról, Boldogasszony haváról a hantok alatt felneszelő halottaknak s csak akkor hallgatott el, mikor a sírkert mellett szántáson felrebbent a pacsirta, s az elmúlt nap utolsó barázdája mellett feltűntek a bólogató fejú, közömbös ökrök. Láttam temetőt Galiciában is, frissen ácsolt fejfákkal, drótkerítéssel, hevenyészett halmokkal, mintha útrakészen táboroznának ott lent a néma katonák. Jártam a halál pompás udvaraiban, bronztrioszok, ötvözött kapuk, gyászbrokátok, názzillatú katófalkok között, s láttam temetőt, melyben nem volt kereszt, egyszerű kövek ültek a sírokon, az élet mértföldkövei, s az égen délutáni félhold lebegett Allah gyermekeinek nyugalma felett.

Mindig más arccal fordult felém az öreg Kaszás. Néha borzalmas volt, hideg és kegyetlen, máskor szomorú és szelíd, néha megnyugtató, álomra hívó, de volt úgy is, hogy mélységesen gyönyörű, s lidércek szédítő tüzeiben égő. De most vasárnap, augusztusi napon a vidámi és mosolygó halállal találkoztam. A régi tabáni temető kertjében, ünnepnap délutánján a halál nem titokzatos vándor, hanem jó szomszéd, aki békésen húzódik meg az élet apró házai között.

A Krisztina tértől egy ugrásnyira, túl a Vöröskeresztnek kórházán húzódik meg szelíden ez a temető. Néhány lépésre tőle a Déli vasút, pöfög vidáman nyár, tavasz és azúr tengerek felé. Szomszédságában, kiskocsmák zöld asztalán sör habzik, egy kis réten, gyér füvek fölött lepihenő emberek, szélben lebegő zsiros papírok, a vasárnapi uzsonna maradványa. A nyüzsgő vidám élet közepén ül ez a kis temető. Szinte hozzája szorítva állanak a házak, félreesapott kedves fedelükkel, minden ablakban virág, valahol a zsalugáter mögött zongora, s egy értelmes kisasszony, aki gyakorol. Gyerekek futnak át a sírok között. Óh, jól ismerjük ezt a játékot: rablópandúr! Nincs itt semmi komorság, még a megindultság is valami jóleső mosolygás a szív rejtett zugaiban. A halottak itt Tabánban nem távoznak el, odaköltöznek az élők mellé, velük maradnak, s talán titokban figyelik is őket. Hiszen idevalósik mindannyian. A régi Rácváros küldte ide elhunytjait; a naphegyi szőlőgazdák, kocsmárosok, jószágosképű pékmesterek, rác kézművesek, öreg dúnai kormányosok, mosolygó plébánosok ide sétáltak át egy szép napon; követték egymást a régi kártyapartnerek és a sashegyi szőlő levelének vidám cimborái...

Mosolyog a halál a tabáni temetőben. Érezek, hogy régi, nyugalmas életek szűntek meg itt a hegyoldalban, sok napsugaras, beteljesedett emberi sors jutott el ide az otthoni hantok alá. A sovány és szorgos élet után olyan jószágos lehetett itt az elmúlás, mint a délutáni átom. Mélyen alhatnak az öregek, mert a gyerekek nem járnak lábujjhegyen és kiáltásuk felveri az egész környéket. Ott kint pedig jókedvű vasárnapi kirándulók sétálnak. Egy fiú és egy lány egészen közel egymáshoz, valami örökkévaló emberi mozdulattal hajolnak össze. Nem beszélnek, hanem nézik a fűvet, s cipőik orrát, mely óvatosan elkerüli a kopár gyeperény virágait. Egy kis énekeszó is jön valahonnan; az omnibuszkocsi a kórház előtt megcsettenti az ostort. Indul vissza a város felé. Mennek a lovak, hátrakonyult füllel, békétűrően, mert így van az rendjén.

A tabáni temető felett pedig kigyullad az aive csillag. Az ablakokban is megjelenik a fény, vasárnap esték derűs világa. Megható és szép az élet, ha ilyen egyszerű és tiszta, halkan folydogáló, s ha észre sem vesszük, hogy elmúlik, mert jön utána egy másik, mely olyan, mint a többi. Nem is tudjuk, hogyan történik a dolog. Lent a plébánián keresztelnek... Fent, valamelyik öreg karosszékekben kialszik egy pipa.

Fodor László